

Ennek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenkilencedik évfolyam.

16. szám.

Debrecen, 1929 április 20.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A lelkészválasztási törvény.

Mint minden életbevágó reform, ez is összefügg egyházi életünk egyéb életszerveivel, tehát ezekre tekintettel alkotandó meg. Ne higyjük tehát, hogy ha a Zsinat egy lelkészválasztási törvényt megalkot, az ezzel kapcsolatos egyéb problémákat pedig nem igyekszik megoldáshoz juttatni, ezzel kielégítő munkát végzett. De összefügg ez a kérdés a multtal és annak tanulságaival is. Az angol alkotmány azért jeles, mert mindig tekintettel volt a multa és csak annyit újított, amennyi éppen szükséges volt, többet nem; valamint arra is figyelemmel volt, hogy az élő nemzedék szükségéhez legyen szabva. Ezért a geniális Montesquieu ajánlotta öltöny nem volt jó a franciáknak.

A zsinati atyák idősebb része még ismeri a multat, nem könyvből, hanem személyes tapasztalásból. Illúziók nélkül ítélni lehet a felett, a valóság talaján áll. Magam is benne éltem abban a multban. Mélyen érdekel egyházunknak ez az életkérdése, mert egyházunk ebben a kérdésben lejtőre jutott s a lejtőn meg kell állítani.

Az 1881-iki zsinati törvény a lehető leghelyesebb alapelvből indul ki, amit a Zsinat a királyhoz intézett kísérő felterjesztésében külön is hangsúlyozott így: „Kiváló figyelem fordítatott a segéd- és rendes lelkészek képzettségére és szolgálati érdemeikre, hogy azok kellőleg méltányoltassanak és figyelembe vétessenek a választásoknál.” (1881. E. T. 78. lap.) A megnevezett törvény idevonatkozólag a 186—189. §§-ban helyesen intézkedik, midőn a s.-lelkészek tudományos képzettsége mellett szolgálati idejüket és buzgalmukat figyelembevenni, az egyházakat egyházkerületenként a lelkészi jövedelem arányában négy osztályba sorozni, a lelkészeket és s.-lelkészeket minősíteni rendeli s kimondja, hogy „a lelkészek választása ez osztályozás és minősítvény korlátai között, kijelölés által történik” (189. §). Az egyházkerületek az egyházak osztályozása és a lelkészek minősítése iránti eljárást megállapították az egyházmegyék meghallgatásával. (L. Tóth Sámuel Egyetemes

Névtárát.) Ez eddig bölcs és helyes intézkedés volt. A hiba az ezután következő 190—192. §§-ban kodifikált lelkészjelölő bizottság hatáskörének megszabásában rejlett. Ez a hét tagú bizottság (elnöke az esperes, három tagját a választó egyház, három tagját az egyházmegyei közgyűlés választja) a minősített pályázók közül legalább három, legfeljebb öt egyént tartozott kijelölni. Mellőzhette a legértékesebb embert is, bár minősítvénye megfelelt az illető egyház osztályozásának. Ennek az eredménye az lett, hogy nemcsak az egyházkerületek, hanem az egyházmegyék is kínai falat emeltek maguk körül, amelyen más egyházmegyéből, vagy éppen kerületből rendkívül nehéz volt a jelöltek közé bejutni. Ennek a numerus claususnak csakugyan nem volt semmi értelme.

Helyes volt a 193. §, mely a jelölőbizottságból már eleve kizárja azt, aki a jelölésre jelentkezettek valamelyikével első vagy másodfokú vérokonsági, vagy hasonfokú sógorsági viszonyban van. Helyes a 194. § is, amely az egyházi felsőbbség által kereset alá vett, avagy megválasztási jogoktól megfosztott lelkészi egyéneket, továbbá a személyes minősültség felsorolt negatív ethikai eseteiben egyeseket már eleve kizár.

Nagyon sok jogos panasz hangzott el a jelölőbizottság kínai fala ellen. Az 1891-iki Zsinat által alkotott törvények ledöntötték a kínai falat igen helyesen, de meghagyták az egyházak és lelkészek osztályozását, a lelkészi oklevelek minőségének (jeles, jó, elégséges), továbbá a lelkészi és s.-lelkészi szolgálati időnek minősítő erejét. Szintén helyesen. Az időnek érlelő ereje van. (Igy p. o. alulírott, jeles lelkészi oklevéllel, csak ötévi s.-lelkészi szolgálat után jelöltetett első osztályú egyházba.) De akinek megvolt a megfelelő minősítvénye: a jelölőbizottságnak jelölni kellett, ha 10-en voltak is ilyenek. Viszont nem jelölhette azt, akinek minősítvénye nem felelt meg az illető egyház osztályozásának. Ez is helyes volt.

Az ez alapon történt lelkészválasztások azonban már a szocializmus szignaturájában

folytak, aminek nem ez a törvény volt az oka, hanem a korszellem. És az 1904-iki Zsinat (szintén a korszellem hatása alatt) ahelyett, hogy az egyéni értékeket védte volna), ami a helyesen felfogott demokráciának az alfája és omegája), tág kaput nyitott a demagógiának: eltörölte az egyházak és lelkészek minősítését. Így azonnal debreceni lelkész lehet az a fiatal ember is, aki most tette le második vizsgáját, még ha javítóvizsga volt is az. Mennyi kár, mennyi valláserkölcsei veszedelem származott ebből a siralmas állapotból!... A nyers anyagi erő előtérbe tolakodása és viszont a szellemi martírság. Mert minden erkölcsi dolognak anyagi oldala is van. Önmagát deminuálja egyházunk, ha számüzi az értelmi és erkölcsi értékeket és inkább azoknak kedvez, akik nem válogatnak az eszközökben. Ma új világot élünk, nem azt, amit a világháború előtt. — A jövőben a qualitas dönt. *A szakembereké a jövő. Mindenütt jó szakember kell.* A szakismereteket, szaktudományt meg kell adni és szerezni a főiskolák hittudományi karán és meg kell becsülni az életben. Elsősorban megfelelő lelkészválasztási törvénnyel. Azután más egyebekkel is. Ez életkérdése egyházunknak.

E végre a már ösmeretes 1881-iki zsinati törvényt tartom alkalmas alapnak. *Jó törvény az. Csupán a „Szabályellenes Választások“-ról szóló szakaszt kell megszigorítani. De itt sem újítani többet, mint amennyivel a baj orvosolható.* Másik alapelv pedig az legyen, hogy *ha a meghívás jogával nem él a gyülekezet: a pályázat útján történő választásnál már csak bizonyos cautélakkal választhat, hogy a választás pártos elfajulásainak eleje vétsék. Azonban minden burkolt kinevezési rendszer mellőzendő.*

A 183—190. §§-ok jók. Azonban törölném a 185. §-ból azt az esetet, hogy a „jó“ oklevéllel bírók egy évi egyetemi hallgatással egy évi előnyt nyernek. A jelesek minősítő éveit I. oszt. egyházra nézve leszállítanám, 3 évre, a jókét öt évre. És mivel az évek a második vizsgától számítandók: megengedném, hogy a második vizsgát az első vizsga után egy évvel letehessék. A 191—198. §§-ok technikai kérdések. A 195—197. §§ a választói névjegyzék készenléte folytán superált álláspont. Elhagyandó. Szintén elhagyandó a 199. §. A 203. § 2-ik alineáját így módosítanám: „Ha a meghívás ellen senki sem nyilatkozik, akkor az illetőt megválasztottnak jelentik ki; ellenkező esetben a névsor segélyével azonnal megállapítják, hogy az ellenzők többen vannak-e az összes jogosult választók felénél. Ha kevesebben vannak, a választást érvényesnek, ha többen vannak, a választást meghiusultnak jelentik ki.“ A pályázatra vonatkozó §§-ok is jók (a választói névjegyzékre vonatkozó tétel itt is elhagyandó). A 209. § megtiltja a választó egyházban megjelenést, vagy valamely közeli egyházban szónoklat tartását. Bizony, a megjelenés és szónoklás, még ellenőrök kirendelése esetén is visszaélésekre adhat

alkalmat. A megengedésre megfelelő cautélát nagyon nehéz lesz kieszelni. Ennek a törvénynek az alapján egészen az egyházmegyék kezében hagynám a lelkészválasztás lefolytatását. Ez a tradíció elég egészséges.

Ezzel kapcsolatban a theologiai szakoktatást is legalább itt a mi egyetemünkön némi reform alá venném. A dolog természetéből folyik, hogy objektív álláspontot itt elsősorban azok bírnak találni, akik huzamosabb időt töltöttek mind a lelképásztori, mind a tanári pályán. Megfelelő tapasztalatokkal ők rendelkeznek. A lelkészképző intézetet mostani formájában beszüntetném. Így igen nagy óraszám-mal dolgoznak a theologusok. Mindjárt eleinte ez volt a nézetem. Azonban a protestáns theologiai képzettség bárminő megrövidítését veszélyesnek tartom. A szektáknak használunk ezzel. Tudományos exegetikai és historiai felkészültség nélkül nincs tudományos systematika theologia és e nélkül nincs tudományos gyakorlati theologia, csak pusztá technika. Ide nem sülyedhetünk.

Tehát jó szakemberek és ezeknek jó lelkészválasztási törvénnyel jó elhelyezése. Nem könnyű feladat. De komoly emberek kölcsönös megértéssel és jóakarattal megoldhatják.

Csak arra vigyázzunk, hogy a mostani törvény reformálása közben másik végletbe ne essünk. Mert akkor ez a törvény sem lesz jó, épügy, mint az 1904-iki. Már pedig kísérletezésre többé nincs idő.

Csánki Benjámín,
egyetemi ny. r. tanár.

A debreceni egyházmegye közgyűlése.

A debreceni református egyházmegye tavaszi közgyűlése folyó hó 4-én folyt le Debrecenben élénk érdeklődés mellett. A közgyűlés elnökei *F. Varga* Lajos esperes és *Kulin* Imre egyházmegyei gondnok, királyi ítélőtáblai tanácselnök voltak, míg az előadói tisztet *Veress* Bálint és *Dr. Hajdú* Gyula lelkészi, *Dr. Szeremley* Béla és *Dr. Szakáts* Pál világi jegyzők töltötték be.

Az 51 pontból álló tárgysorozatot az esperes imádsága és nagy figyelemmel hallgatott tartalmas megnyitó beszéde vezette be, majd ugyancsak az esperes — az egyházmegye életének minden mozzanatára kiterjedő — időszaki jelentése következett. Ennek kapcsán a közgyűlés megkeresi Bihar vármegye közigazgatási bizottságát, hogy a közigazgatási bizottság december 4-i gyűlésén előterjesztett tanfelügyelői jelentés egyes sértő kitételei miatt szerezzen elégtételt. A konyári belmissziói körindítványa kapcsán közgyűlés felkéri esperest, hogy a gyűlések kezdetén az alkotó tagokat kötelesegeik pontos teljesítésére hívja fel s amennyiben valakinek elháríthatatlan okból mégis távoznia kell, annak indokát a közgyűlés elnökségénél jelenteni tartozik.

Jóváhagyta közgyűlés a berettyóújfalui leányiskola igazgatótanácsának az iskolai épü-

let és igazgatói lakás kibővítésére vonatkozó s e célra 1200 dollár kölcsön felvételét kimondó határozatát. — Hasonlóképen jóváhagyta a berettyóújfalui presbiterium 40,000 pengő költséggel új parochia építését kimondó határozatát. Egyhangúlag elfogadta a közgyűlés Dr. Hajdú Gyula berettyóújfalui lelkész amaz indítványát, hogy a fokozatos egyházi hatóságokon keresztül keressék meg a vallás- és közoktatásügyi Miniszter aziránt, hogy az Országos Népiszkolai Építési-alapból az egyház-községek részére folyósított vagy folyósítandó rövid lejáratú iskolai építéskölcsönöket törvényhozási úton hosszú lejáratú — 30—35 éves — kölcsönökké változtassa át, ami az államra nézve is előnyös lenne, mert a jelenleg csak nehezen vagy sehogysem fizetett törlesztési részletek így pontosan befolyának.

Jóváhagyta közgyűlés a nagyrábéi presbiterium templomrenoválásra és új iskolák és tanítói lakás építésére vonatkozó határozatát, továbbá a bakonszegi „Nadányi-alap” számadását, megállapította az egyházmegye 1929—30. évi költségvetését s letárgyalt még sok kisebb ügyet.

Délután a bíróság ülésezett.

Dr. H. Gy.

Nyilatkozat.

— Levél dr. sz. Kun Bélához. —

Tisztelt Barátom!

Sajnálom, hogy már másodízben kell kérésedre korrigáló feleletet adnom, de készséggel teszem.

Egész cikkem hangja ellene mond annak, hogy ellened irányuló személyi vonatkozása lenne az idézett pár mondatnak. Ez annyival kevésbé tételezhető fel, mivel te magad tiltakoztál mindenkor a leghevesebben ellene, hogy lapod hivatalos lenne. Tovább megyek. Nem hogy előnyökről lehetne szó részedről a lapnál, hanem elismeréssel vagyunk áldozataid iránt.

A nagy kérdés pedig kizárólag elvi kérdés volt, azzal kapcsolatban felvetve, hogy a lap híradásának többen hivatalos jelleget tulajdonítottak. Egy teljesen jelentéktelen, nem tudom hányadlagos kérdéssel kapcsolatban közéletünk egyik hibájára a hatáskörök összezavarására történt rámutatás.

Ismételten kijelentem, nézd át, a cikknek semmi személyed ellen irányuló tendenciája nincs.

Debrecen, 1929 április hó 16-án.

Kész híved:

Lencz Géza.

Nyilatkozat.

Dr. Lencz Géza egyetemi tanár úr, a „Debreceni Protestáns Lap” 15-ik számában azt írja, hogy „Bodóné esete jutott eszébe, mikor

az egyházkerületi választással kapcsolatban megjelent cikket olvasta”.

Csodálkoztam ezen kijelentésén, mert a leggondosabb áttekintés után sem tudtam egyetlen cikkben sem Bodónéra emlékeztető részt felfedezni. Mígnem aztán az ő „feleletül” közzétett cikkéig eljutva megállapítottam, hogy tényleg foglalkoztatta őt a Bodóné esete! De nem a megjelent cikkekkel általános vonatkozásban, hanem mint jónak látszó segítőeszköz, vagy talán mint mentő körülmény jutott eszébe, a hozzá intézett azon nyílt kérdéssel kapcsolatban, hogy: „milyen megállapodást kísérelt meg az egyházkerületi tanácsbíró választás során a főtiszteletű Püspök úrral?”

És most, úgylátszik, hogy erre a kérdésre (elvi harcról lévén szó) nehéz és kellemetlen volt őszinte és nyílt feleletet adni, fanyar ötletességgel a Bodóné módszerét alkalmazta a nyílt válasz alóli kibúvársra és olyan nyilatkozatot tett közzé a „Debreceni Prot. Lap” fenti számában, amely mindennek minősíthető a világon, csak éppen az „elvi harc és új közszellem” fennen hangoztatott mozgalmára vonatkozó, komoly és lényeges körülmények előzetes tisztázása érdekében hozzáintéztet nyílt kérdésre adott feleletnek és válasznak nem!

Ebben a feltevésemben bizonyos mértékig megerősít a dr. Kun Béla szerkesztő úr megjegyzése is, aki — úgylátszik — szintén „Bodóné-féle” választ kapott a zavaros körülmények tisztázására dr. Lencz Géza tanár úrtól, mert újabb kérdéseket tesz fel számára, azzal a nyomatékos befejezéssel, hogy „ne kenjük el a dolgot, hanem beszéljünk tisztán!”

Körülbelül ilyen figyelmeztetésben részesült annak idején „Bodóné” is, mert ő is mindig mást beszélt, mikor a bor árát kérték!

És még egyet. Mivel az előzmények után nincs reményem, hogy nyílt kérdésekre, nyílt választ kapjak. Komoly elvi kérdésekben pedig „Bodóné módra” vitázni nem kívánok, a tanár urat felmentem a válaszadás kötelezettsége alól s magam részéről ebben a mederben és modorral szemben az „elvi harcot” folytatni nem kívánom.¹

Tiszalök, 1929 április 16.

Bartha László,
esperes.

¹ Magunk is azt hisszük, amit Lencz Géza is ír, hogy a további vita nincs a köznek hasznára.

Halottaink

Szarka Eszter, Bajcsy Gyuláné, Bajcsy Gyula felsőörsi lelkész felesége, életének 52-ik évében, hosszas szenvedés után április hó 10-én elhunyt.

Szőőr Antal hajdúsámsoni igazgató-tanító, 63 éves korában, Budapesten elhunyt. Temetése április hó 16-án volt Hajdúsámsonban.

Áldott legyen emlékezetük!

Különfélék

DÖNTÉS

a Kálvineum Tanítónőképzőintézetének elhelyezése tárgyában.

A Kálvineum igazgatótanácsa folyó hó 9-én Budapesten tartott igen nagy látogatottságú ülésén terjesztette elő Kiss Ferenc elnök azokat az ajánlatokat, amelyeket a megkérdezett városok az intézet elnyerése céljából tettek. Ezek között különösebben három város ajánlata volt a tárgyalás anyaga. — *Karcag* a főúton ajánlott 2253 □, három fronttal rendelkező igen szép telket, 250,000 pengő építési segílyt, felajánlotta a községi polgári leányiskolát az évi fenntartási (11,209 P) fedezettel, az összes felszerelési ingósággal a vízvezetékeknek és villanyvilágításnak az intézetig elvezetését, a használandó áram féldíjának elengedését s 15 hold föld bérnélküli használatát (tőkeértékben 482,340 pengő). — *Nyíregyháza* város a város legszebb helyén fekvő 2000 □ telket, 200,000 pengő építési segílyt s arra az időre, míg az új épület elkészül, egy emeletes házának díjtalan használatát. Az ajánlat tőkeértéke: mintegy 300,000 pengő. — *Kisújszállás* a főúton egy 4 és egy 20 holdas park között 2300 □ három frontú telket, 250,000 pengő építési segílyt, községi polgári leányiskolájának átadását összes felszerelésével és 10,000 pengő évi fenntartási költséggel, a továbbképző iskola számára évi 4000 pengő subvenciót, a polgári leányiskolának egy emeletes s kellő számú helyiséggel bíró, a főtéren fekvő vendéglőjét teljesen jókarba hozva s a Kálvineum tervei szerint átalakítva, végül 15 hold föld kedvezményes bér mellett használatra átadását 700,000 pengő tőkeértékben.

Az igazgatótanács beható és mindenoldalú vita után, amelyben Nyíregyháza részéről fenyegetett felekezeti helyzete s a Karcagon készülő zárda ügye szintén figyelembevételre került, úgy döntött, hogy noha egyetemes egyházi szempontból nem hagyható figyelmen kívül az említett két város nehéz helyzete s ennek méltánylása *egyenlő* körülmények között nagy súllyal esnek a mérlegbe, mégis minthogy a Kálvineum elsősorban egy speciális cél: a lelkesi árvák nevelése szolgálatára vállalkozott, Kisújszállás csaknem fejedelminek nevezhető ajánlatát fogadta el s kimondotta, hogy a tanítónőképzőintézetet ott kívánja megépíteni, a polgári leányiskolát átveszi s a két intézet szolgálatára 150 tagú internátust létesít. Így a Kálvineum Kisújszálláson egyszerre három új nevelőintézetet tud létesíteni és pedig a polgári iskolát külön területen és épületben.

Az igazgatótanács megbízta Schulek János műépítést a terv és költségvetés mielőbbi

elkészítésével s az elnököt a mintegy 800,000 pengő kölcsön biztosítása után a versenytárgyalás megtartásával.

A Zsinat második ülészaka ápr. 22-én nyílik meg Budapesten. A lelkészválasztási és missziói törvényjavaslat tárgyalása lesz napirenden.

Nagyszabású tervet tárgyalta a két protestáns egyházat közösen érdeklő ügyek intézésére kiküldött bizottság április 5-i ülésében. Előadó Ravasz László püspök volt, de ő csak helyettesítette a gyöngékedése miatt távollevő Révész Imrét, akinek a munkálata szolgált a tárgyalás alapjául. A téma ez: Miként lehet megvédenünk egyházunkat a vele szemben minduntalan megújuló támadásoktól. A felelet pedig: csak a tudomány és irodalom fegyvereivel. Ezt a fegyvertárunkat kell tehát növelnünk. Gyönyörű munkát, mindenkit megkapott és mindenki helyeslését megnyerte. De maga a kérdés is olyan, amely mellett nem lehet könnyedén elmenni. Vissza is térünk reá, bár bizonyos, hogy e téma átértetéséhez és az orvoslási mód népszerűsítéséhez nem kellene más, mint a Révész Imre javaslatának nyilvánossá tétele. (K. B.)

Nagy Sándor doktorráavatása. Április 13-án, szombaton, délelőtt 12 órakor avatták „cum laude“ doktorrá a debreceni Tisza István Tudományegyetem bölcsészeti karán Nagy Sándort, a debreceni református gimnázium kiváló vallásstanárát. Irodalmi működését egész Debrecen művelt közönsége jól ismeri. A zenének és a festőművészetnek is kiváló művelője. Kartársai és jóismerősei melegen ünnepelték doktorráavatása alkalmából s ez ünneplésből kivette részét szülővárosának, Hadráznak, magisztrátusa is. Mi is Isten áldását kívánjuk további működésére.

A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem nagy névadójának *gróf Tisza István*nak születésnapja emlékére 1929. évi április hó 22-én, hétfőn délelőtt fél 11 órakor, a református kollégium dísztermében *ünnepélyt* tart. — Műsor: 1. Nemzeti Hiszekegy. Szabados Bélától. Éneklő a református kollégiumi kántus. 2. Rectori megnyitó. 3. Csánki Benjámint egyetemi ny. r. tanár: „Tisza István korunk veszélyeiről“ címen értekezést tart. 4. Himnusz. Éneklő a református kollégiumi kántus.

A harmadik református nagygyűlés programja. Június 8-án, szombaton, a Városligeti Iparcsarnokban d. e. fél 9—9-ig Istentisztelet; 9-től fél 10-ig megnyitó beszéd; 10-től fél 1-ig „Református egyházunk és a magyar jövő“ összefoglaló cím alatt négy előadás: Egyházunk a nemzet testében; A magyar falu égető sebei; A református egyház új társadalmi tagozódása; Viszonyunk a revíziós mozgalomhoz. *Délután 5—7-ig négy helyen vallásos-ünnepélyek.* A) Kálvin-téri, Fasori templomokban és a régi képviselőházban a következő előadások: A református múlt szépségei; A jelen aggodalmi és

küzdemei; A református jövődó ígéretei. — B) A Józsefvárosi templomban: Ifjúsági gyűlés. *Június 9-én, vasárnap.* Fél 9 órakor: Gyülekezés az ország zászlójánál a Szabadság-téren. Koszorúelhelyezés és rövid hazafias ünnepély. Felvonulás a Városligeti Iparcsarnokba. A református nagygyűlés ünnepi ülésének programja: 11 órakor: Istentisztelet. Az ünnepi ülés megnyitása. A nagygyűlés üdvözlése: kormány, főváros, ev. egyház, külföldi vendégek. A nagygyűlés határozatainak előterjesztése. Ünnepi beszéd. Hymnusz. *Vasárnap délután* a Kálvin-téri templomban a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület diakonissza munkájának 25 éves jubileumi ünnepélye.

A Kossuth uccal egyházzrész bibliaköre április hó 18-án a Dóczi-intézet nagytermében jól sikerült összejövetelt tartott, élénk érdeklődés mellett. Madar Zoltán s.-lelkész imádsága után Baja Mihály lelkész tartott szép bibliamagyarázatot. Felolvasott Madar Zoltán. Záróimádságot mondott Magyar Bertalan segédlelkész.

A Templomegyesület hitvédelmi szakosztályának ülése április hó 19-én d. u. 6 órakor volt a kollégium dísztermében. Előadást dr. Zoltai Lajos tartott a régi debreceni polgárság áldozatkészségéről, mellyel nemzeti kultúránkat elősegítette, és vallásos buzgóságáról. Az összejövetelen imádkozott Sipos Imre központi hivatalvezető lelkész.

A debreceni református tanítóképzőintézet V. osztálya április hó 20-án Hajdúhadháza látogatja meg, hogy megismerjék a növendékek az ottani kultúrintézményeket. A tanulmányi kirándulást dr. Veress István igazgató vezeti.

Felvétel a debreceni református tanítóképzőintézetbe. A tanítóképzőintézet I. osztályába pályázhatnak teljesen ép testalkatú, erős szervezetű, egészséges, 14 évet betöltött s négy középiskolát végzett növendékek, akik 16 évnél nem idősebbek, jó zenei hallással, jelesvagy jó osztályzatú bizonyítvánnyal bírnak. A tanárkarhoz címzendő felvételi kérvényeket *május 31-ig kell beadni* az igazgatóságnál a következő mellékletekkel: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. IV. osztályról szóló bizonyítvány. Amennyiben ez még nem volna meg a folyamodás idején: III. osztálybeli bizonyítvány s IV. osztálybeli félévi értesítő. — 3. Újraoltási bizonyítvány. 4. Tanítói pályára való alkalmatosságot igazoló orvosi bizonyítvány. 5. Jótéteményeket kérő tanulóknál vagyoni s a családtagokat feltüntető községi bizonyítvány, amely a lelkész által is aláírandó. A felvétel csak akkor válik véglegesé, ha a felvett tanulók a folyó iskolai év végén az intézetben tartandó orvosi vizsgálat, zenei, hallási és színérezési vizsgálaton tanítói pályára alkalmasnak találtnak. A vidéki tanulók a tápintézetbe és a bentlakásba felvétetnek. Akik a bentlakásból kiszorúlnak, pénzbeli segélyben részesülnek. Tápintézeti díjak jelenleg a követ-

kezők: I. f. egész évre 36 P, II. f. 140 P, III. f. 256 P, IV. f. 360 P. Bentlakási díjak: I. f. egész évre 10 P, II. f. 20 P, III. f. 40 P. Tandíj nincsen. Mellékdíjak összege 27 P. Bővebb felvilágosítást ad az igazgatóság. Debrecen 1929 április 15. *Református tanítóképzőintézeti igazgatóság.*

Levél a szerkesztőhöz. Mélyen tisztelt Szerkesztő úr! Nagy örömmel olvastuk a Debreceni Protestáns Lap április 7-i számában azt, hogy az ottani református gimnáziumból a húsvéti szünet alatt 29 diák járt Budapesten megfelelő tanári vezetés mellett s megtekintették Budapest minden kiemelkedő nevezetességét, sőt megtekintették a kőbányai sörgyárat, a budafoki borpincészetet, a Párisi Áruházat, Pázmány Péter szobrát, a tenyészállatvásárt stb. A beszámoló cikkben egyetlen szó sincs arról, hogy megtekintették volna a budapesti reformátusság intézményeit, templomait s hogy milyen református összejöveteleken vettek itt részt. Egy pillanatra sem szeretném kétségbevonni azt, hogy ez megtörtént. Hiszen megnezték a katolikus Mátyás-templomot is. De éppen azért, hogy valaki a dolog felől tévedésbe ne essék, szükségesnek láttam kihangsúlyozni, hogy a cikkből a fenti dolgok említése csak tévedésből maradhatott ki. Szerkesztő úrnak igaz tisztelettel szolgálatkész híve, Budapesten, 1929 április 8-án *Töltéssy Zoltán*, református lelkész.

Debrecenben létesítendő köztemető bizottsága április hó 23-án gyűlést tart, melyre a különböző egyházak képviselői is meghívást kaptak. Az értekezleten a köztemető használatát és a kötelező ravatalozás kérdését fogják megbeszélni.

A piacuecai egyházzrész április hó 16-án vallásos-ünnepélyt rendezett a Kistemplomban, élénk érdeklődés mellett. Imádkozott Szele György egyházzrési lelkész. A kiválasztásról és a hitről előadást tartott dr. Dancsházy Sándor. Ének- és zeneszám után záróimádságot mondott Módis László segédlelkész.

A Debreceni Református Tanítók Segélyegyesületének 25 éves fennállása emlékére rendezett jubilaris ünnepélye szép sikerrel folyt le április hó 14-én d. u. 5 órai kezdettel, a Kossuthucai templomban.

Az Árpád-téri egyházzrész tanácsosai lélekemelő ünnepély keretében vasárnap délután 3 órakor tettek esküt az Árpád-téri templomban. A 63. dicséret 1. és a 228. dics. 1—2. versének eléneklése után, Bibliát olvasott és imádkozott Magyar Bertalan segédlelkész. Ima után az iskolásgyermek énekkara a 98. dicséret 1—2. versét énekelte, Pásztor Lajos tanító vezetése alatt. Az Igét lelkesedéssel és meggyőző erővel Kolozsváry Kiss László lelkész hirdette. Füleki Kovács Mihály, az Árpád-téri templom jeles orgonista-kántora, a most megjelent szerzeményeiből művészi készséggel „C-dur“ praeludiumát adta elő. Saját orgonakiséréte mellett,

a tőle megszokott finomsággal és mély átérzéssel, énekelt Kovács Kálmán tanító. A vallásos ünnep első részét a 91. dicséret 1—4. versének eléneklése rekesztette be. Az énekítés beveződése után Kolozsváry Kiss László lelkész az úrasztalához ment és felolvasta I. Thess. 5: 12—23. verseket és rövid beszéd kíséretében kivette az esküt az egyházi tanács tagjaitól. A 229. dicséret 1—5. verseinek éneklése közben az esküt tett 98 egyházi tanácsos az úrasztalához vonult, hogy a lelkéssel kezdfogva, nagyobb bizonyosságot adjanak szent esküjökben vállalt elkötelezettségüknek. A gyermekkar éneke és Buchwald Béla theológus értékes szavalata után, a Hymnus és a 245. dicséret 10. versének eléneklésével ért véget a lélekemelő ünnepély, felejthetetlen emléket hagyva az ünnepélyre összesereglett hívek lelkében.

Országos óvodai kongresszus lesz május hó 25—28. napjain Debrecenben, óvodai kiállítással egybekötve. A kiállítás anyaga bizonyára igen érdekes dolgokat tár majd az érdeklődők elé.

Fontos értesítés a gömőri-, felső- és közép-borsodi református egyházak, lelkészek és tanítók figyelmébe. A Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége a putnoki Református Ifjúsági Egyesületekkel karöltve május 12-én egy napos kerületi konferenciát rendez. A konferencia d. e. 10 órakor kezdődik és este 6 órakor végződik. Bemutatásra kerül az amerikai ifjúsági munkáról felvett négyfelvonásos film is. Részvételi díj, melyben a közös ebéd és költség bentfoglaltatik 2 pengő. Jelentkezések Németh Károly hitoktató lelkész címére küldendők Putnokra.

Hódmezővásárhely református ifjúsági egyesületének 1929 április 7-én olyan ünnepélye volt, mely a szó valódi értelmében a szeretet ünnepe vala.

Az ifjúsági egyesületnek ügyvezető elnöke a református tantestület egyik érdemes tagja Nagy László igazgató. Ebben magában semmi különös nincs, egészen természetes és mindennapi esemény. Nem mindennapi azonban az az ünnepély, melyen az egyesület által megfestetett arcképét leplezték le az ügyvezető elnöknek. Az ifjúsági egyesület tagjai, áthatva attól a szeretettől, mellyel őket körülveszi az ügyv. elnökük, hálások akartak lenni s áldozatot igyekeztek hozni, mert úgy érezték, hogy akkora szeretet, áldozatos munkásság, mint amekkorát az ő kedves Laci bácsijuk tanúsít az ifjúsággal és ügyeikkel szemben, már nem mindennapi, de nem is a mai idők lángolása. És méltó a figyelemre az a pár mondat, mellyel az ifjak elnöke a leplezés alkalmával fordult a termet zsúfolásig megtöltött közönséghez. „Ide függesztettük e képet, hogy az a jóságos szeretet, mellyel ez az arc tekint, Krisztus nagy parancsolatára emlékeztessen „szeresd felebarátodat, mint magadat“. A magyar ifjúságnak erre a szeretetre van szüksége s ha ezt megérti, lesz magyar feltámadás. Ennek a szeretetnek nem-

csak hirdetője, de munkása is a mi Laci bácsink, ezt a szeretetet örökíti meg e kép.“

Az az ifjúság, mely ilyen lélekkel készül az életre, méltó utódja lesz majd a régi református nagyjainknak. Az a férfi, ki ilyen szellemet, ilyen érzést tud honossá tenni az ifjúságunk lelkébe s úgy honossá tenni, hogy az cselekedetekben nyilvánuljon meg, megérdemli, hogy emléke fennmaradjon. Ez az áldozatos református magyar iskolamester. **Presbiter.**

A Hit és Szolgálat Mozgalma esztári konferenciája 1929 április 30—május 1. lesz. Istentiszteletet végeznek, előadást tartanak: Bereczky Albert, F. Varga Lajos esperes, Hatolky Kázmér, Uray Sándor, Fekete Gyula, Tildy Zoltán, Czegléd Sándor.

Uj református internátus. A kisújszállási református Horthy reálgymnáziummal kapcsolatos internátus a jövő tanév elején megnyílik, jelentkezéseket már most elfogad és a tudakozódásokra készséggel válaszol a reálgymn. igazgatóság.

A „Kisújszállási Öreg Diákok Szövetsége“ most van alakulóban és az előkészítőbizottság felkéri az intézet volt növendékeit, hogy, akik a szövetségbe be akarnak lépni, ebbeli szándékukat a reálgymn. igazgatóságának jelentsék be.

Budapesti speyeri emlékünnepe programja. A Magyar Református Diákok Soli Deo Gloria Szövetsége április 21-én vasárnap este fél 6 órai kezdettel Ráday-utca 28. szám alatti díszteremben következő nagyszabású programmal tartja ünnepélyét a speyeri bírodalmi gyűlés és az országos Zsinat ülészakájának megnyitása alkalmából: 1. XXXV. zsoltár első verse, énekli a közönség. 2. Imádkozik és Bibliát olvas Janka Károly a tiszáninneri egyházkerület főjegyzője. 3. Elnöki megnyitót mond dr. Kovács J. István theol. tanár, a dunamelléki egyházkerület főjegyzője. 4. Énekel Sz. Szent-Istvány Juliska énekművésznő, Nesz Margit zongoraművésznő zongora kíséretével. 5. Ünnepi beszédet mond: dr. Szentpéteri Kun Béla debreceni egyetemi tanár, a Felsőház tagja. 6. Énekel a Goudimel énekkar dr. Lajta László vezényletével. 7. Felolvas Bibó Lajos író. Hegedül Szathmáry Margit hegedűművésznő. 9. Költeményeiből felolvas Boross Sándor író. 10. A Református Theologia Akadémia Zenekara Losonczy Lajos zeneszerző vezetésével. 11. Záróbeszédet mond: Megyaszay Vince esperes, a dunántúli egyházker. főjegyzője. 12. LXXXIX. zsoltár első verse: énekli a közönség. Műsor megváltás kötelező. Műsor ára 1 pengő.

Székelyhidon református Nőegylet alakult.

A tiszalúci református Nőegylet és Ifjúsági Egyesület április hó 7-én szépen sikerült műkedvelő előadást rendezett. Az előadás tiszta jövedelmét — 120 pengőt — szegénysegélyezésre fordítják.

A gömörtornai egyházmegye április hó 16-án tartotta tavaszi közgyűlését a ragályi református elemi iskola tantermében.

A királyhágómelléki református egyházkerület közgyűlése május hó 29. és 30. napjain lesz, Nagyváradon.

A géresi református gyülekezet új pásztorát, Kiss Ferencet, április hó 14-én iktatták be lelkészi állásába.

Református óvoda nyílik meg Sárospatakon.

A mezőörsi református egyház egyhangú lelkesedéssel Vikár Zoltán pettendi s.-lelkészt választotta meg lelkészévé.

A esurgóvidéki lelkészi kör április 9-én, Somogyzobon értekezletet tartott.

Hajdúszoboszlón április hó 14-én, a református templomban szépen sikerült vallásos-ünnepély volt. Bibliát magyarázott Demjén Ferenc lelkész.

A hajdúnánási Konfirmált Leányok Egyesülete április hó 7-én kedves záróünnepélyt rendezett.

A szegedi Lorántffy Zsuzsánna Egyesület húsvétkor — régi szokásához híven — az egyház tanácstermében a szegények részére szeretetvendégséget rendezett.

A Szegedi Református Férfiak Szerdaesti Társasága legutóbbi összejövetelén, dr. Rugonfalvy Kiss István, debreceni egyetemi tanár, tartott értékes előadást Bethlen Gáborról, — Szegfű Gyula most megjelent Bethlen Gábor életrajza c. munkájával kapcsolatban.

A makói újvárosi Leánykör április hó 7-én teaestélyt tartott. Szavalatok, énekszámok, felolvasás és bibliamagyarázat tették áldottá és változatossá az összejövetelt.

Pünkösöd hetében jelenik meg „Magyar ég alatt” címen *Böszörményi Jenő* református lelkész új novelláskönyve. A nyolcvés, füzött példány ára: három pengő és megrendelhető május 10-ig a szerző címén: Szentés (Csongrád megye).

A mezőtúri református gimnázium 26. sz. Sportköre április 20-án tornaestélyt tart.

Szerkesztői üzenet.

V. E. A szóbanforgó állások közt lesz nő számára való is. Az első alkalommal a vallás-és közoktatásügyi Miniszter tölti be.

A kiadó üzenetei.

Békés. Nagyon sajnáljuk, de 1924-i számkunk már egy sincs.

A tiszántúli református egyházker. püspökétől.

1098—1929. sz.

Pályázat.

A közepszabolcsi egyházmegyébe kebelezett, lemondás folytán megüresedett ibrányi lelképásztori állásra pályázatot hirdetek.

Fizetés:

1. Készpénz az egyház pénztárából évnegyedes részletekben előre fizetve 2312 P;

2. 52 kat. hold föld haszonélvezete;
3. 1 kat. hold 895 □-öl erdő haszonélvezete;

4. 5 szobás új lakás s melléképületek s kert haszonélvezete;

5. Stóla az egyházkerület rendelkezése szerint;

6. A javadalmi földek adóját a lelkész fizeti.

Pályázati határidő: 1929 május 5. déli 12 óra.

Megváltandó beruházás nincs. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.

A szabályszerűen felszerelt kérvények, az okmányok visszaküldésére elég postabélyeg csatolásával, Porzsolt István espereshez, Újfehértóra küldendők.

Debrecen, 1929 április 16.

Dr. Baitazár Dezső,
püspök.

Pályázat tanári állásra.

A *kiskunhalasi* református Szilády reál-gimnáziumnál 1929. évi szeptember hó 1-én betöltendő *magyar-német* szakos rendes (esetleg helyettes) tanári állásra a szabályszerű illetményekkel ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázhatnak oly okleveles tanárjelöltek vagy már állásban levő tanárok, akik a magyar és német nyelvből középiskolai tanári képesítést nyertek.

Pályázók az alólírt fenntartótestülethez intézett folyamodványukat, melyben életkoruk, vallásuk, családi állapotuk, magyar állampolgárságuk, hazafias érzésük és megbízhatóságuk, végzett tanulmányaik, tanári képesítésük, nyelvismereteik és esetleges eddigi szolgálatuk okmányokkal igazolandók, folyó évi június hó 1-ig alulírotthoz küldjék be.

Ha nőtlen tanár választatik meg, köteles elvállalni az internátusban a felügyeletet, amiért lakást és élelmezést kap.

Személyes bemutatkozás kívánatos.

A kiskunhalasi református egyháztanács megbízásából:

Kristóf József,
igazgató.

Pályázati hirdetmény.

A hajdúnánási református reál-gimnáziumnál 1929. évi június 1-én betöltendő *magyar-német*, esetleg *német-francia*-szakos rendes (esetleg helyettes) tanári állásra a szabályszerű illetményekkel ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázhatnak olyan okleveles református tanárjelöltek, vagy már állásban levő tanárok, akik a magyar és német- vagy francia nyelvből középiskolai tanári képesítést nyertek.

Pályázók a reál-gimnázium igazgatótanácsához intézett folyamodványukat, melyben élet-

korok, vallásuk, családi állapotuk, magyar állampolgárságuk, hazafias érzésük és megbízhatóságuk végzett tanulmányaik, tanári képesítésük, nyelvismereteik és esetleges eddigi szolgálatuk okmányokkal igazolandók, folyó évi május hó 30-ig az igazgatóságához küldjék be. Állást szeptember 1-én kell elfoglalni.

Kolozsvári Mihály,
lelkész-elnök.

Márk Imre,
igazgató.

A nyírparasznyai református iskolaszék pályázatot hirdet a megüresedett kántortanítói állásra. Javadalom: lakás, kert, 21 hold föld, 4 métermázsza gabona, egy öl lúzifa, 13 pengő énekvezérlési díj. Kötelessége: iskola hatoszt., lelkésznek akadályoztatása esetén helyettesítése, belmissziói munkában való segítése. Próbá-éneklés ajánlatos. Határidő május 10. Állás választás után azonnal elfoglalandó. Kérvények a nyírparasznyai református iskolaszékhez (Szatmár megye, u. p. Nagydobos) címzendők.

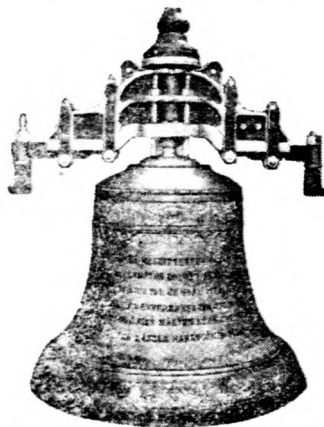
A szerkesztésért és kiadásért felelős a lap tulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

A törökszentmiklósi református egyház részére készült 1770 kgr.-os harang.

Telefon: Lipót 913-53. sz.

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve.

Költségvetéssel díjmentesen szolgál.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

Kitűnő tűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.

Magyar gyártmányú zománc-edények, zsír-bödönök, disznóölő-kécek, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

Debreczen város és a Tiszántuli ref. egyházker. könyvnyomda-vállalata.

Legkisebb új énekeskönyvek

Legfinomabb bibliapapíron nyomva, igen finom és rendkívül izléses bőrkötésben **11×8 cm. nagyságban.**

	Pengő
Legfinomabb barna bőrkötésben, középen csinos arany-kehellyel, valódi aranymetszéssel, dobozban	14.-
Fekete, kigyópréslésű bőrben, fenti kivitelben	14.-
„ bőr, kockázott selyemprésléssel, fenti kivitelben	14.-
Sötétkék bőr, csikos selyemprésléssel, fenti kivitelben	14.-
Szürke bagaria bőrben, az alsó balsarokban aranykalász-, szőlőfürt-díszrel, fent a jobb sarokban csinos aranykehellyel, valódi aranymetszéssel, dobozban	14.-
Fekete bagariabőr, fenti minőségben	14.-
Meggyszínű ecrassébőr, fent csinos aranykehellyel, lent igen művészes arany-szalag díszítéssel, valódi aranymetszéssel, dobozban	14.-
Sárgaszínű ecrassébőr, fenti kivitelben	14.-
Sötétlila ecrassébőr, fenti kivitelben	14.-
Sötétbarna ecrassébőr, fenti kivitelben	14.-
Sötétöld ecrassébőr, fenti kivitelben	14.-
Szürke ecrassébőr, fenti kivitelben	14.-
Világosbarna ecrassébőr, fenti kivitelben	14.-
Sötétszürke, divatos batikolt bőrben, középen igen csinos aranykehellyel, valódi aranymetszéssel, dobozban	14.-
Sötétszürke bőr, fenti minőségben és kivitelben	14.-
Sötétzöld bőr, fenti minőségben és kivitelben	14.-
Világosdrapp kigyóbőr, rendkívül izléses és csinos kivitelben, középen csinos aranykehellyel, valódi aranymetszéssel, dobozban	14.-
Sötétdrapp kigyóbőr, fenti kivitelben	14.-
Szürke krokodilbőr, középen csinos aranykehellyel, valódi aranymetszéssel, dobozban	14.-
Sötétbarna krokodilbőr, fenti kivitelben	14.-
Fekete, valódi fokabőr, igen finom hajlítható fedélben, minden dísz- és kehely nélkül, valódi aranymetszéssel	14.-
Sötétbarna, valódi fokabőr, fenti kivitelben	14.-
Sötétbordó, valódi fokabőr, fenti kivitelben	14.-

Konfirmációi ajándékul.

Dr. Erdős Károly: Az én vallásom	—56
Uray Sándor: Konfirmációi emlékkönyv	2.-
Konfirmációi emléklap, aranyozott, öt színű nyomással	—18
Konfirmációi emléklap, kékszínű nyomással	—12
Konfirmációi emléklap, kétszínű, kis alak	—04
Nagy István: Konfirmációi káté	—20
Halmay János: Konfirmációi káté	1.-
Soltész János: Konfirmációi káté	—40

Kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ“
KÖNYVKERESKEDÉSBEN

DEBRECEN,

Ferenc József-ut 26. sz. Telefon 2-70.